

# Vrijstellingen voor Nederlands, rekenen, Engels en loopbaan en burgerschap

*Schooljaar 2025-2026*



## Inhoudsopgave

|    |                                                    |   |
|----|----------------------------------------------------|---|
| A. | Generieke eisen                                    | 3 |
| B. | De regels van de examencommissie                   | 3 |
| C. | Vrijstelling van onderwijs                         | 4 |
| D. | Gevolgen van een vrijstelling                      | 4 |
| E. | Beroepsspecifieke eisen Nederlands, rekenen en MVT | 5 |
| F. | Loopbaan en Burgerschap                            | 5 |

## A. Generieke eisen

De generieke eisen voor Nederlands, Engels en rekenen kun je vinden in hoofdstuk 2 van het kwalificatiedossier. Generiek betekent dat de examens voor iedereen gelijk zijn.

Hieronder vind je het overzicht:

|                           | Entree (niveau 1) | Niveau 2      | Niveau 3      | Niveau 4           |
|---------------------------|-------------------|---------------|---------------|--------------------|
| Nederlands                | 2F <sup>1</sup>   | 2F            | 2F            | 3F                 |
| Engels                    | -                 | -             | -             | A2/B1 <sup>2</sup> |
| Rekenen t/m cohort 2021   | 2F <sup>1</sup>   | 2F            | 2F            | 3F                 |
| Rekenen vanaf cohort 2022 | -                 | Rekenniveau 2 | Rekenniveau 3 | Rekenniveau 4      |

## B. De regels van de examencommissie

Als je een vrijstelling aanvraagt, bepaalt de examencommissie of je vrijstelling krijgt. De examencommissie moet zich daarbij aan de wet houden. De commissie heeft hiervoor een aantal spelregels opgesteld:

- Je krijgt alleen een vrijstelling voor een examen, als het resultaat van een eerder examen maximaal 6 jaar oud is, als je je nieuwe opleiding afsluit met een diploma. Dat wil zeggen dat het resultaat nog zes jaar geldig is ná de datum die op het diploma, instellingsverklaring of MBO-verklaring staat.
- We gaan hierbij uit van de normale duur van de opleiding. Als je er langer over doet, blijft de vrijstelling toch geldig.
- Je krijgt deze vrijstelling als je het examen op het juiste of op een hoger niveau hebt gedaan en minstens een 6 hebt gehaald.
- Je krijgt deze vrijstelling ook als je het examen op het juiste of op een hoger niveau hebt gedaan en een onvoldoende hebt gehaald, waarmee je toch kunt slagen.
- Voor Nederlands of Engels kun je vrijstelling krijgen voor het hele examenonderdeel (centraal examen én instellingsexamen), voor één van deze twee onderdelen of voor één of meer instellingsexamens apart.
- Als een voldoende hebt gehaald voor het hele examenonderdeel Nederlands of Engels, dan kun je hiervoor een vrijstelling krijgen. De cijfers van het centraal examen en de instellingsexamens zijn dan niet belangrijk meer.
- Je krijgt deze vrijstelling voor Nederlands of Engels ook als je het examen op het juiste of op een hoger niveau hebt gedaan op HAVO of VWO en een resultaat hebt gehaald, waarmee je toch kunt slagen. In dit geval kun je alleen vrijstelling krijgen voor het hele examenonderdeel (centraal examen én instellingsexamen).
- De mogelijkheden voor een vrijstelling voor rekenen kun je vinden in volgend schema:

<sup>1</sup> Er mag ook onder 2F geëxamineerd worden.

<sup>2</sup> A2 voor spreken, gesprekken voeren en schrijven, B1 voor lezen en luisteren.

### Rekenen: vrijstellingen bij instroom

| Vooropleiding | Vrijstelling                                       |
|---------------|----------------------------------------------------|
| VMBO          | Geen vrijstellingsmogelijkheden                    |
| HAVO/VWO      | Vrijstellingsmogelijkheid alleen met rekentoets 3F |
| MBO opleiding | Niveau 2: minimaal mbo rekenniveau 2 of 2F nodig   |
|               | Niveau 3: minimaal mbo rekenniveau 3 of 2F nodig   |
|               | Niveau 4: minimaal mbo rekenniveau 4 of 3F nodig   |
| HBO/WO        | Geen vrijstellingsmogelijkheden                    |

### Rekenen: vrijstellingen bij doorstroom en afstroom

| Welk examen afgelegd?                | Traject       | Vrijstelling?                            |
|--------------------------------------|---------------|------------------------------------------|
| Examen afgelegd op 2F                | MBO 2 → MBO 3 | Vrijstelling voor mbo rekenniveau 3      |
|                                      | MBO 3 → MBO 4 | Geen vrijstelling voor mbo rekenniveau 4 |
|                                      | MBO 3 → MBO 2 | Vrijstelling                             |
| Examen afgelegd op 3F                | MBO 2 → MBO 3 | Vrijstelling voor mbo rekenniveau 4      |
|                                      | MBO 3 → MBO 4 | Vrijstelling voor mbo rekenniveau 4      |
|                                      | MBO 4 → MBO 3 | Vrijstelling                             |
|                                      | MBO 4 → MBO 2 | Vrijstelling                             |
| Examen afgelegd op nieuw rekenniveau | MBO 2 → MBO 3 | Geen vrijstelling                        |
|                                      | MBO 3 → MBO 4 | Geen vrijstelling                        |
|                                      | MBO 4 → MBO 3 | Vrijstelling                             |
|                                      | MBO 4 → MBO 2 | Vrijstelling                             |
|                                      | MBO 3 → MBO 2 | Vrijstelling                             |

- Je vraagt een vrijstelling aan via het Digitaal loket in Canvas. Bij de aanvraag wordt om bewijsstukken gevraagd.
  - o Hiervoor lever je het pdf-uitreksel van je certificaat of diploma en resultatenlijst aan uit het [DUO Diplomaregister](#).
  - o In het geval van een keuzedeel lever je ook een bewijs aan van het specifieke resultaat (bijvoorbeeld een foto van de geprinte resultatenlijst).
  - o Voor burgerschap lever je een bijlage met een verantwoording van de vakdocent aan.
- Als je een vrijstelling hebt gekregen, blijft deze vrijstelling geldig tot je je diploma krijgt, ook als je langer over je opleiding doet.

## C. Vrijstelling van onderwijs

Vrijstelling van onderwijs kan gegeven worden door de onderwijsteams. De examencommissie speelt hier geen rol in.

## D. Gevolgen van een vrijstelling

Belangrijk:

- Een vrijstelling moet in beginsel aangevraagd worden conform de richtlijnen zoals opgenomen in het examenreglement van Summa, maar in ieder geval uiterlijk 10 schoolweken vóór eerst mogelijke deelname aan een gelegenheid van het betreffende examen.

- Als je een vrijstelling aanvraagt en deze van de examencommissie krijgt, dan betekent dat:
  - o dat je geen examen meer mag doen in het betreffende examen(onderdeel);
  - o dat het cijfer waarvoor je de vrijstelling krijgt gebruikt wordt bij het berekenen van de einduitslag; als dit niet kan, wordt het cijfer 6 gebruikt.
  - o dat je niet meer cum laude kunt afstuderen binnen de opleiding.

## **E. Beroepsspecifieke eisen Nederlands, rekenen en MVT**

Je krijgt **nooit** een vrijstelling voor onderwijs en examinering in Nederlands, rekenen en Moderne vreemde talen (inclusief Engels) als onderdeel van het beroep.

## **F. Loopbaan en Burgerschap**

Je kunt alleen een vrijstelling voor burgerschap aanvragen als:

- je al aan de eisen van het burgerschapsprogramma hebt voldaan in een opleiding vanaf cohort 2016 (gestart vanaf 1 augustus 2016).
- je al aan de eisen van het burgerschapsprogramma binnen hetzelfde domein hebt voldaan (binnen Summa of bij een ander ROC),
- het resultaat niet ouder is dan 6 jaar.

Je krijgt **nooit** vrijstelling voor het onderdeel loopbaanbegeleiding van je opleiding.